

Naročnina listu: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din. Izven Jugoslavije: Celo leto 160 din. Inzerati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru: pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravišтво sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Naša Straža

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

«Naša Straža» izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravišтво je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprite reklamacije so poštnine proste. Telefon interurban št. 113.

8. številka.

MARIBOR, dne 22. januarja 1926.

Letnik II.

Ekserciranje protiklerikalne vojske v Ljubljani.

«Bitko s klerikalizmom bo izvajala samo vojska, ki je večeraj zborovala na Taboru»: tako je ljubljansko »Jutro« zapisalo v svojem uvodniku 18. januarja o shodu samostalne demokratske stranke v Sokolskem domu na Taboru v Ljubljani.

Bitka s klerikalizmom! Jeli sploh še potrebna bitka s klerikalizmom? Liberalna glasila kaj rada povdarjajo na vsa usta, da je SLS, ki jo proglašajo kot taborišče klerikalizma v Sloveniji, na poti propada, da so njene vrste demoralizirane, da je klerikalna stranka v razsulu. In vendar je ta v razkroju in razsulu se nahajajoča stranka tako močna, da je proti njej treba organizirati in poslati v boj celo vojsko!

Da bi naši samostalni demokratski poglavarji se mogli postaviti na čelo čet, ki bodo navdušeno korakale v boj proti klerikalnemu zmaju, so naročili iz Beograda junaka, ki se bolje razume na borbo zoper zmaja, nego sv. Jurij na tisočdinarških bankovcih: Svetozarja Pribečevića. Ker se slovenski samostalno-demokratski junaki s papirnatimi sulicami brez uspeha zaletavajo v klerikalnega zmaja, je prišel jugoslovanski junak, da tega zmaja ubije z — mečem jezika. Svetozar Pribečević je v nedeljo v Ljubljani junško mahal proti separatistom in klerikalcem. Udarjal je kajpada v prazen zrak, ker nobene stranke ne more zadeti Pribečevićev epiteton (pridevek): sikajoči separatistični gad. Vse stranke, ki so v narodni skupščini, so že bile — izvzemši srbske zemljoradnike — na vladi. Ali sikajo separatistični gadi tudi z ministrskih sedežev v naši državi?

Se hujše je Pribečević udarjal v praznino, ko je mahal po klerikalizmu. Imenoval je slovenski klerikalizem našega najhujšega sovražnika pred svetovno vojno — zgodovina našega naroda pa spričuje, da je slovenska duhovščina v zvezi s krščansko mislečimi moži iz krogov razumnosti in z vrlimi našimi moži iz kmetskega ljudstva rešila slovenski narod propada. Ako tega »klerikalizma« med našim narodom ne bi bilo, tudi Pribečević ne bi imel prilike v Ljubljani »jugoslovanski« govoriti, ker slovenskega naroda sploh ne bi bilo več.

Imenoval je klerikalizem še večjega neprijatelja po vojni, ker dela po programu, ki zastopa po smeri svoje politike separacijo enega dela našega naroda od celine, odcepitev enega dela od narodnega telesa — naš narod pa ta program ne imenuje klerikalizem, marveč samooobrambo slovenskega naroda v borbi zoper vele-srbski centralizem, ki je protivnik prave in jake državne ideje in kojega soustanovitelj je Svetozar Pribečević. Če Pribečević borbo za obrambo katoliško-narodne individualnosti hrvatskega in slovenskega naroda imenuje klerikalizem, se ne bo mogel čuditi, ako ta klerikalizem ne bo ostal omejen na »malo Slovenijo«, kakor je pred slovenskimi sokolaškimi taboriti v Ljubljani blagovolil z vzvišenega svojega jugoslovanskega stališča taksirati našo slovensko domovino, marveč se bo razširil po vseh pokrajinah države, kjer prebivajo katoličani.

Zatrjevanje Pribečevićevo katoličanom in nemara tudi svojim pravoslavnim vernikom, da ni zoper vero, marveč zoper klerikalizem, jako spominja na slovesno zagotavljanje Madžarov, iz kojih politične šole je Svetozar Pribečević izšel, da niso zoper slovenske narode, marveč samo zoper uveljavljanje slovanskih narodnih pravic. Vrhutega je pa to njegovo svečano zatrjevanje, s katerim je hotel Slovence prepričati o svoji sveti vne-mi za — vero, dokaz za to, da si ta protiklerikalni bo-jevnik nikakor ni svest, da bo z mečem svojega jezika premagal klerikalnega zmaja.

Pribečevićev govor je v svojem napadalnem delu bil podoben boju slavnega španskega junaka Don Ki-hota proti veteranicam. Še slabši pa je bil v obrambi.

Pribečević se je krčevito branil zoper očitek, da so samostalni demokratje nekaki fanatični centralisti. Nekdaj je integralno jugoslovanstvo njegove stranke s ponosno samozavestjo zahtevalo formulo: eden narod — ena unitaristična, centralistična država. Sedaj se s krčevito obupnostjo brani zoper očitek o fanatičnem centralizmu, ki ga vsebuje ta formula. Branil se je, obraniti pa se ni mogel.

Skliceval se je v svojem govoru na sklep njegove stranke na zboru v Sarajevu l. 1919: »Država se mora v vladi in zakonodaji centralizirati, a v upravi decentralizirati.« Pa baš to je centralizem, oni fanatični centralizem, ki je potekel iz posnemanja tujih, za našo državo popolnoma neprikladnih razmer. Povse centralizirana zakonodaja, docela centralizirana vlada — kaj je to drugega nego pretirani centralizem, in to tem bolj, ako ni niti uprava decentralizirana. Od vidovdanske ustave pa se je tudi uprava vedno bolj koncentrirala in centralizirala, in danes, je tako centralizirana, da ne more biti bolj — evo, fanatični centralizem, za kojega je v glavni meri odgovoren Svetozar Pribečević. Ako je

vrhovni vodja samostalno-demokratske stranke v Ljubljani centralizirano našo upravo obsojal v imenu za-htev moderne demokracije, se ni niti zavedal, da je s tem najtežje obsodil laži-demokraciost svoje stran-ke. Da v največjem delu naše države ni občinske avto-nomije, marveč vodijo občine komisariji, da se v celih pokrajinah od početka države do sedaj niso izvršile ob-činske volitve, da ni bilo volitev ne v okrajne, ne v ob-lastne skupščine, da v naši državi ljudstvo nima ni tro-hice samouprave, to je zasluga Pribečevićeve stranke, ki je doslej s Pašičevo stranko navadno delila vlado.

Ravno tako ozbiljno je treba vzeti kritiko gospodar-ske politike sedanje vlade. To je politika, ki jo je vo-dila prejšnja vlada, v koji je bil Pribečević z dr. Žer-javom, niti za las boljša ali slabša nego politika Pašič-Pribečevićeve vlade. Ako je Pribečević v Ljubljani iz-javil: »Žalostno je, da naša država po osmih letih svo-jega obstoja še nima zakona o enakih davčnih obvez-nostih v vseh pokrajinah«, se moramo čuditi, da mu ni noben izmed poslušalcev zabrusil v obraz: »Vi ste tega krvi, vi, ki ste hrvatskemu in slovenskemu narodu s centralizmom vzeli vso politično moč, da ni mogel na-praviti konca brezprimerni gospodarski eksploataciji Slovenije in Hrvatske od velesrbskega centralizma!«

Vso hinavščino in nesposobnost gospodarske po-litike svoje stranke je Pribečević potrdil z izjavo, da je našega ekonomskega in finančnega propadanja krivo neprestano besedičenje, kako bi treba spreminjati usta-vo in revidirati osnove naše države. Našega ekonomskega in finančnega propada ni krivo ter tudi ne more biti krivo »besedičenje!« marveč dosedanja velesrbski sistem, ki ima svoje oči obrnjene v Srbijo, roke pa proti Hrvatski in Sloveniji. Brez spremembe in revizije tega sistema je naše gospodarsko in finančno ozdrav-ljenje nemogoče.

Tako je Svetozar Pribečević preteklo nedeljo vršil kot vrhovni komandant ekserciranje protiklerikalne vojske na Taboru. In s to vojsko, ki po Pribečevićevi bojni paroli »ni pokrajinska, ni plemenska, ni verska« (od kod je neki prišla in kje je doma?), si »Jutro« do-mišlja zmagovito izvajati bitko s klerikalizmom?! Le naprej! Mi s slovenske pokrajine, mi Slovenci, mi katoličani vas pričakujemo v krepko strnjeni fronti!

Politične beležke.

Vprašanje predsednika vlade. Pod tem naslovom razpravlja beograjski »Politični Glasnik« v glavnem takole: O odhodu Pašiča v inozemstvo krožijo različna mnenja. Njegovi zaupniki trdijo, da je odpotoval radi važnih zunanje-političnih zadev, zlasti pred- in med-vojnihih dolgov ter da ni njegova odsotnost v nobeni zve-zi s situacijo v radikalnem klubu. Drugi zopet pravijo, da je odpotoval radi tega, ker je postal njegov položaj na upravi države nemogoč in ker so razmere v klubu in odnošaji z radičevci tako težki in zapleteni, da je smat-ral svojo odsotnost za edino sredstvo proti novim teža-vam. Pašič je hotel za nekaj časa zopet vse odložiti ter mirno opazovati, kaj bo med tem nastalo: ali se bodo duhovi v klubu pomirili, da bi bila mogoča nova, širša vladna rekonstrukcija, ali bo pa treba kaj drugega ukreniti. Tretji se temu mnenju v glavnem pridružuje, jo povdarjajo pa, da je Pašiča k odmoru prisilila tudi bolezen in da bo po vrnitvi vladno predsedništvo naj-brž odložil, obdržal pa vodstvo stranke. Novi vladni predsednik bo ali dr. Ninčič ali pa Trifković. — tgr

Veliko razočaranje z Radičem. Vsled brzogovorne upokojitve desetorice zagreških vseučilišnih profesor-jev je veliko vznemirjenje in razočaranje med večino pristašev RR vladne zveze, odnosno nove Radičeve po-litike. Zagreške »Novosti«, ki so se tako ogrevale za RR »sporazum«, sprva kar niso mogle verjeti, sedaj pa z žalostjo ugotavljajo, da upokojitve niso in ne morejo biti ničesar drugega kot navadno politično preganjanje. V uvodniku tega lista se spominja in opozarja, kako je Radič poprej ob splošnem pritirjevanju razlagal, zakaj se ne da delati s samostojnimi demokrati. Razlike v programu niso glavne, vse se da sporazumeti, vsako so-delovanje in vsaka zveza je pa nemogoča vsled SDS me-tod, ki so klikarske, nasilne, divjaške. — In sedaj se Radič sam poslužuje takih metod! Njegovo ministristvo penzionira profesorje prav tako, kakor jih je penzijo-niral Pribečević. Žalostno, pravijo »Novosti«, da je Ra-dič zašel v te nižine. Kam pridemo, če se nasilne me-tode udomačijo? — tgr

Radič o upokojitvi profesorjev. V zadnjem »Domu« pa Radič razlaga, da je upokojitev 9 zagreških vse-učilišnih profesorjev stvar pravice in reda, češ, da »za-konitost pod vlado narodnega sporazuma, noče biti pla-ha in šepava beračica, ampak samozavestna gospoda-rica, ki je končno sklenila, da vsaj v ministristvu pro-svete s sigurno roko napravi red in uvede pravico.« — Radič zmerja zagreška dnevnika »Obzor« in »Novosti« ki sta dvomila o upravičenosti in zakonitosti profesor-ske upokojitve, ter meni, da bi zakonska strogost la-ho zadela še marsikaterega profesorja. — tgr

Proti finančnemu ministru. Stolček finančnega mi-nistra dr. Stojadinovića se maje. Ko je prišel v finanč-nem odboru na vrsto proračun njegovega resorja, je njegov namestnik, minister Uzunović izjavil, da se bo pravi finančni minister še pravočasno vrnil, da bo lahko odgovarjal finančnemu odboru. Govorniki opozi-cije so zopet povdarjali, da pomeni Stojadinovićevo potovanje v Ameriko beg pred odgovornostjo za celotni in posebej še za resorni proračun, ki je skrajno zani-kerno sestavljen. Eden je opozarjal tudi na francosko ogorčenje, ker minister Stojadinović v Parizu o pred-vojnihih dolgovihih sploh ni hotel govoriti, — in namestnik minister Uzunović je izjavil, da se bo vse storilo v poravnavo netaktnosti, zagrešenih napram Francozom. Nekateri listi domnevajo, da bo minister dr. Stojadino-vič, ko se vrne iz Amerike, moral iti v pokoj. — tgr

Predsedstvo radikalnega kluba. Predsednik radi-kalnega poslanskega kluba Ljuba Živković, ki ga je Pa-šič pred poldrugim letom izvel iz političnega penzi-jona ter napravil za predsednika kluba, je spravil tako daleč, da je večina kluba z njim skrajno nezadovoljna. Pašič pa hoče Živkovića očitno še obdržati. Ba je se trudil, da bi ga pri zadnji vladni rekonstrukciji spravi-l v vlado, pa ni šlo. Pustil ga je še kot predsednika kluba, sedaj se pa govori, da to tudi ne bo več dolgo trajalo. Takoj, ko se Pašič vrne, bo večina kluba zahte-vala drugega predsednika. — tgr

Radič o svojih tovariših. V zadnji številki svojega glasila »Dom« je Radič grajal finančnega ministra, se-daj pa ima na piki ministra za notranje zadeve Maksi-movića, ki ga je dal zapreti, a je potem z njim pil bra-tovščino. Radič razlaga, da je enkrat na seji ministrov govoril o žandarskem nasilju, celo vojni minister se je nad tem zgražal, notranji minister Maksimović je pa izjavil, da je to njegov resor in da o tem ne pusti raz-pravljati. Radič napoveduje, da bo iz posameznih slu-čajev žandarskega nasilja sestavil in načel veliko po-litično vprašanje. — tgr

Radič za volitve? Iz levitov, ki jih Radič bere po-sameznim svojim vladnim tovarišem, sklepajo razni li-sti, da si Radič želi volitev. Zdi se, da se je Radič od-ločil za volitve čim prej, ker bi se pozneje enkrat ne mogel izkazati s kakimi uspehi svoje nove politike in mu izgleda tako še boljše in ugodnejše, če pride čim prej do volitev. Misli in računa, da mu agitacije ne bo-do mogli več ovirati in da bo »vleklo«, če povdarja, kaj je vse hotel in kaj so posamezni radikalni ministri vse zakrivali in preprečili. — tgr

Po svetu.

Sestava nove nemške vlade. Na intervencijo samega državnega predsednika Hindenburga se je po osem tedenski krizi posrečilo sestaviti novo nemško vlado. Novo vladno koalicio, tvorijo same levčarske stranke, kojim je njihovo prizadevanje za sporazum v Locarnu pridobilo med ljud-stvom nove simpatije. Zato je Hindenburg njim poveril vlado ter si s tem nakopal novo sovraštvo nemških nacio-nalistov. Vlada je sestavljena takole: Državni kancler dr. Luther, zunanji minister dr. Stresemann, notranji minister dr. Külz (demokrat), finančni minister Reinhold (demokrat) gospodarstvo dr. Curtius (nemška ljudska stranka), mi-nister dela dr. Brüggemann (centrum), državna bramba dr. Gessler, promet Krone (nemška ljudska stranka), justični minist-rstvo dr. Marx (centrum).

Iznenadenja v kitajski državljanski vojni. Svoječas sno poročali o polomu armade kitajskega generala Čan-Tso-Lina, ki je vladal nad severnimi provincami ter je stajal v Mukdenu. Njegov rival je bil general Feng, ki je imel v oblasti Peking. Med obema generaloma se je vnela vojska, katero je znal Feng bolje izkoristiti. Podkupil je enega Čan-Tso-Linovih generalov, da je prestopil med bojem k njemu s četami vred. Čang-Tso-Lin je bil nato popolnoma poražen ter je pobegnil v severni del Mandžurije. Tu si je najbrž s pomočjo Japoncev na novo organiziral svojo raz-bitu armado in posrečilo se mu je izvabiti izdajalskega ge-nerala, ki je bil sedaj v službi Fenga, v zasodo, ter ga po-polnoma poraziti. General sam je bil ujet in Čang-Tso-Lin ga je dal ustreliti. Boji s Fengom so trajali naprej in sedaj je dospela iz Mandžurije nenadoma vest, da je Čang-Tso-Lin premagal svojega rivala v veliki bitki pri Mukdenu ter koraka proti Peking.

Iz Slovenije.

Dr. Ljudevit Perić — umrl. Včeraj dopoldne je po dolgem bolehanju umrl v Ljubljani bivši ljubljanski župan in odvetnik dr. Ljudevit Perić, star šele 41 let. Pokojni si je v vojni nakopal pljučno bolezen in je zadnje mesece silno hiral. Rojen je bil 1884 v Borov-nici, gimnazijo je študiral v Ljubljani, univerzo pa v Pragi. Med vojno je bil dobrovoljec in je preživel straš-ni srbski umik preko Albanije na Krf. Po demobiliza-ciji je otvoril v Ljubljani odvetniško pisarno, politično je pa stopil na socialistično stran. Ob razkolih v stran-kah je stal na strani ostre opozicije proti Antonu Kri-stanu in je ostal na čelu poštene skupine okrog lista »Zarja«. Za ljubljanskega župana je bil prvič izvoljen

Dragoceno darilo za vse

Ljudi nam daje mati zemlja v zdravilnih zeliščih, katere rodi v naš blagor. Iz takih koristnih zelišč je sestavljeno že 27 let priljubljeno domače sredstvo: Fellerjev blagodišeči »Elsaflud«. Kakor že v času naših dedov, tako se

hvali tudi sedaj kot zanesljiv ublažitelj bolečin pri reumatizmu, v križu, trganju v udih in glavi ter pri zobobolu. Odlično služi pri utruenosti in onemoglosti, krepi in osvežuje mišičevje in živce, ter kljubuje hladnemu zraku. Pomešan z vodo je prijeten za grgranje, za vrat in za grlo. Izvrsten kosmetikum. Odznotraj in odzunaj je močnejši in večjega delovanja kot francosko žganje. 6 dvojnatih ali 2

veliki specialni steklenici za 63 din., 12 dvojnatih ali 4 specialne steklenice za 99 din., 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic za 250 din., že ob enem z zabojem in poštino razpošilja po povzetju lekarnar Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 329, Hrvatska. — Poedine steklenice »Elsaflud« se dobijo v lekarnah in sorodnih trgovinah za reducirano ceno 9 dinarjev.

pri volitvah dne 24. oktobra 1922 in ostal na tem mestu do razpusta občinskega sveta dne 29. maja 1922. Sledilo je gerentstvo dr. Senekoviča do novih občinskih volitev dne 3. decembra 1922. Pri teh volitvah je bil Perič ponovno izvoljen za župana in ostal župan do 10. maja 1924. Tega dne je prevzel gerentstvo ljubljanski odvetnik dr. Krejči. Od 1. avgusta 1924 do 10. novembra 1924 je vodil gerentske posle dr. Perič pod Davidovičevno vlado, nakar je bil imenovan sedanji gerentski trosvet. — Bodi mu ohranjen najboljši in hvalni spomin!

Vinski sejem in razstava v Gornji Radgoni. Vinarsko društvo za gornjeradgonski okraj priredi 7. in 8. februarja v prostorih posojilnice tik kolodvora v Gornji Radgoni svoj prvi vinski sejem, zvezan z razstavo. Zanimanje, tiče se naše prireditve, je izvanredno veliko, posebno v krogih gostilničarjev in vinskih trgovcev. K prodaji je prijavljeno približno 200 vrst z več tisoči hektolitrov. Večinoma se gre za vina iz gornjeradgonskega vinarskega okraja, katere se odlikujejo kakor znano z dobrim okusom in lepo harmonijo. Urožaj leta 1925 je bil v tukajšnji okolici po kakovosti in množini sodeč, proti drugim krajem Slovenije zelo dober; glede tega se še danes ponujajo pri nas interesentom dobre kvalitete v velikih množinah po mnogo nižjih cenah nego v drugih vinskih okoliših.

Polzela. Društvo za gojenje treznosti Višnjevi Križ—Polzela ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 24. januarja t. l., ob 9. uri dopoldne v klubovih prostorih (gospoda Cimperšek) na Polzeli. Dnevni red običajen. Prijatelje treznosti vabijo vabi odbor.

Zgorela moderno urejena žaga. Iz St. Ilja pod Turjakom smo prejeli: Dne 20. t. m. ob 1. uri ponoči je našemu vrlému posestniku Jakobu Jašu na dosedaj še nepojasnjen način pogorela najmodernejše opremljena žaga. Žaga je popolnoma zgorela, poškodovan je pa tudi poleg stoječi umetni mlin. Našemu vrlému pristašu iskreno sočustvovanje. Škoda je ogromna in to tembolj, ker je bil le za malo svoto zavarovan.

Železniška nezgoda pri postaji Rajhenburg (Savski Brestovec). Dne 21. t. m. proti 8. uri predpoldne je vozil iz Ljubljane proti postaji Rajhenburg brzovozni tovorni vlak. Malo pred postajo sta skočila dva vagona iz tira in je dalo strojevodji precej truda, predno je ustavil vlak in preprečil večjo nesrečo. Poškodovana sta samo dva vagona.

Zadnji Mehikanec umrl. Od Sv. Jederti nad Laškim poročajo: Tu je umrl Anton Zupančič, menda zadnji Mehikanec. V mladih letih je namreč služil v prostovoljnem koru cesarja Maksimilijana v Mehiki. Po cesarjevi nemili usodi se je leta 1867 vrnil domov, bil potem rudar 30 let in blizu toliko let užival rudarsko pokojnino. Umrl je kot najstarejši faran, star 89 let.

»Zima v Alpah«. Mislinjska podružnica SPD priredi dne 23. t. m. v hotelu Goll v Slovenjgradcu skioptični večer. Predaval bo g. Rotter iz Maribora o turistik in alpinistiki. Vsi prijatelji planin se opozarjajo na ta večer.

Vezilje, ki so vajene vezati zlasti z zlatom, naj javijo svoj naslov po dopisnici Državnemu osrednjemu zavodu za žensko domačo brt v Ljubljani, Turjaški trg 4-I. Ker gredo razne velike nabave v inozemstvo, se bode skušalo organizirati delo doma, ker imamo precej spretnih vezilj, ki bi lahko prevzela razna naročila.

V Vojvodini ne marajo ženskih advokatov. V Zagrebu je te dni promovirala za doktorja prava Radmila Milčič iz Novega Sada, kjer ima njen oče čevljarstvo delavnico. Mlada doktorica se je vrnila v svoje rodno mesto ter se nameravala posvetiti advokatskemu poklicu. Njena prošnja za vpis v advokatsko zbornico pa je naletela na nepričakovane zapreke. Njeni moški kolegi — advokati so se namreč odločno uprli, da bi se pričela ženska mešati v njihov posel ter so zavrnili njeno prošnjo, češ, zakoni v Vojvodini tega ne dovoljujejo. Dr. Milčič se je obrnila na kasacijsko sodišče, da ji reši prošnjo.

Dnevne novice.

Vsi p. n. gg. naročniki, ki dobijo danes modri križ na naslovu in položnico v listu, se s tem opozarjajo, da njihova naročilna poteče s 1. ali 15. februarjem, in njih prosimo, da jo kmalu ponovijo. Vsem, ki se za leto 1926 niso nobene naročilne poslali, ali še celo kak ostaneček za leto 1925 dolgujejo, naj svojo dolžnost takoj storijo, ker se jim mora drugače list s februarjem ustaviti. Cena »Nase Straz« je: celoletno 80 din., polletno 40 din., četrtletno 20 din., mesečno 7 din. Priporoča se upravnistvo.

Varčevanje seljaške vlade. Finančni odbor se muči in muči, kako bi zmanjšal proračun. Posel štedenja gre finančnemu odboru težko izpod rok, priskočil mu je na pomoč celo gospod prosvetni minister, čeravno še ni popolnoma ozdravil od mrzlice, ki ga je tresla nekaj dni. Ta mrzlica je morala potresti Radiča v njegovem varčevanju, ko je slišal, kaj je napisala in priobčila beograjska »Politika« o nabavi 4 novih avtomobilov, ki so se naročili za razna ministrstva. Eden od teh na novo naročenih avtomobilov je za gospoda notranjega ministra, a še čaka začasno v Zagrebu. Ta avtomobil bo ostal v Zagrebu, dokler ne bo končana debata o državnem štedenju, ker bi se zgražali Beograjčani malo preveč, ako bi videli novi avto, ki bi osmešil vsak pojmi o varčevanju. Novi avtomobil g. notranjega ministra ni nekaj navadnega, ampak je razdeljen na razne in več oddelkov. — Dva naša državnika potujeta v Ameriko, eden beograjski, drugi zagrebški, a oba sta člana seljaške vlade, ki izvaja varčevanje. Dr. Stojadinović je

plačal na luksuzni ladji »Majestic« za svojo karto in to samo v Ameriko in nazaj 1800 dolarjev, torej okroglih 100 tisoč dinarjev. Drugi državnik dr. Kežman potuje mnogo ceneje. On je plačal za prevoznino 200 dolarjev, akoravno jih je imel na razpolago 600!

Protizakonita zaplemba. Povodom aretacij komunistov v Beogradu so bile zaplenjene tudi opozicijske »Novosti«, last zemljoradniškega poslanca Joce Jovanoviča in neodvisnega radikalca Nastas Petroviča. Številka tega lista, ki je izšla po zaplembi, piše sledeče: »Včeraj je gospoda iz mestne policije zaplenila »Novosti«. Več desetih orožnikov in detektivov je zaplenilo list, preden je mogel biti dotiskan. To so storili brez vsakega sklepa. Do danes nam še takega sklepa niso dali. Protestiramo, da se policija ne drži — četudi tako reakcionarnega tiskovnega zakona — in ker ni pred zaplenbo vsaj formalno motivirala zaplembe lista. Vemo, da ta protest pri policiji ne bo imel nobenega učinka. Toda, kadar se že ne da protestirati na drug način, moramo protestirati tako. Bojimo se, da se je zgodila v tiskovnem zakonu velika tiskovna napaka, namreč da se je izpustilo, da policija ne sme zapleniti lista, kadar se ji poljubi. Ne bomo oklevali pred najbolj brezobzirnim režimskim nasiljem in demaskirali vsa njegova slaba dela.«

Preganjanje komunistov v Beogradu. V Beogradu so — kakor že znano — kar čez noč začeli zapirati znane voditelje nekdane komunistične stranke, funkcionarje neodvisne delavske strokovne organizacije in povrh še razne opozicijske, ki so naklonjeni delavskemu gibanju. Zaprtih je že nad 100 ljudi, policija pa tudi trdovratno molči o vzrokih tega preganjanja, kakor tudi glede krivde in usode posameznih oseb. Policijski šefi so se močno zastražili z žandarji, ki nikogar ne pustijo v urade. Če se pa kdo prerije skozi te straže, pa dobi na vsa vprašanja za odgovor: »Ničesar ne moremo povedati.« — Po Beogradu se govori, da v policijskih zaporih zopet pretepejo in drugače mučijo jetnike. Baje so divjaško pretepli bivšega komunističnega poslanca in profesorja Kosto Novakoviča, ki je bil prvi aretiran. »Politika« je v sredo navedla imena bolj znanih preganjancev — samih intelektualcev — s pristavkom, da se je to zvedelo od rodbin in znancev, dočim na policiji novinarjem niti ne povedo, če je ta ali oni zaprt. — Jasno je, da so si komunistično »nevarnost« zopet izmislili v posebnih političnih nakanah. — tgr

Velika železniška nesreča. Dne 21. t. m., ob 9. uri jutrajjutraj, se je zgodila na postaji Novi Dali pri Osijeku težka železniška nesreča. Osební vlak iz Subotice je zapeljal v tovornega. Pri trčenju je največ trpel osebni vlak, kateremu se je poškodovala lokomotiva in več vagonov. Vlakovodja osebnega vlaka je težko ranjen, manipulant vlaka je zgubil nogo, dunajski potnik Wieser, ki se je vozil v vozu II. razreda, je mrtev. Progo so v par urah očistili. Kdo je zakrivil nesrečo, še ni ugotovljeno.

Razkrite družbe tobačnih tihotapev. Obласти so nedavno prišle na sled veliki tihotapski organizaciji, ki je pošiljala iz južne Srbije tobak v Zagreb in od tu najbrž v Slovenijo. V Skoplju so aretirali Asana Mustafu in njegovega brata, ki sta v zadnjih letih nenavadno obogatela. V hiši Asana so našli posebno skladišče v štiri metre širokem zidu, kjer se je nahajala delavnica za rezanje in zavijanje tobaka, ki se je potem razpošiljal po celi državi. Asan do sedaj še ni izdal glavnih članov družbe ter tudi ni navedel ljudi, katerim je v Zagreb pošiljal tobak. Tihotapci so nakupovali od kmetov najfinejši tobak, ga držali v skritih skladiščih par let ter ga strokovnjaško pripravili, tako, da je bil enak najfinejšemu monopolnemu tobaku, zraven pa seveda znatno cenejši. Nakupovanje tobaka so izvrševali posebni zaupniki, katere je družba imela v vseh krajih, kjer se prideluje najboljši tobak. V raznih skladiščih v Skoplju in okolici so zaplenili nekaj tisoč kg tobaka. Ker je družba svoje delo že nekaj let izvrševala, računajo, da je oškodovala državo za milijonske svote.

Predrzna goljufija. Neko zagrebško banko so te dni neznani zlikovci na zelo zvit način ogoljufali za 250 tisoč dinarjev. Pri omenjeni banki je pred par dnevi druga banka zamenjala dolarje za 250 tisoč dinarjev ter si pustila svoto napisati v dobro. Par dni nato je prišel v ogoljufano banko eleganten gospod, se predstavil kot bančni uradnik ter navidez s pravim izkazilom dvignil denar, katerega je banka dolgovala za dolarje. Ko je neznanež odšel, so sporočili banki, da so njeno navodilo izvršili in denar izplačali. V veliko začudenje je došel odgovor, da banka sploh ni dvignila denarja, pač pa da se je v njenem imenu izvršila goljufija. Pooblastilo je bilo zelo spretno ponarejeno. Sedaj preiskuje zagoneten slučaj policija.

Spori med makedonskimi komiti. Vrstne makedonskih komitov ali »makedonstvujuščih« vedno hujše trgajo politični in osebni spori, katerim je podlegel kot smrtna žrtev poleg drugih tudi vojvoda Todor Aleksandrov. Njegov naslednik, general Protogerov nima za nasprotnike samo one Makedonce, ki hočejo samostojno Makedonijo, ampak tudi mnoge dosedanje bolgarofilske Makedonce. Ti uvidevajo brezplodnost nasilnih in oboroženih akcij. Našim oblastem se je prijavilo že več beguncev, ki so bili v komitskih odredih, z naznanilom, da so izstopili in s prošnjo za vrnitev. — tgr

Izgon naših ljudi iz Rumunije. Ko se je začel v Rumuniji pred meseci zamotavati politični položaj, so začele preganjati rumunske oblasti tuje državljane. Zelo veliko naših državljanov je zaposlenih v Rumuniji kot poljski delavci in rudarji. Vseh naših državljanov živi na Rumunskem okrog 20 tisoč. Med temi so taki, ki živijo tamkaj že del časa in se vračajo le od časa do časa v domovino. So pa

tudi taki, ki so se v Rumuniji oženili in si osnovali domove. Največ naših delavcev je v Bukarešti, Ploesti ter Galaču. Rumunske oblasti so sedaj odredile, da morajo zapustiti Rumunijo vsi tuji tekom 24 ur. Naši državljani so se pritožili radi tega nasilja na naš konzulat v Bukarešti, a ni nič pomagalo. Posredovanje našega konzula ni zaleglo in naši delavci so morali zapustiti svoja mesta, likvidirati premoženje in se vrniti v domovino. Ti trpini zahtevajo sedaj odškodnino za škodo od rumunskih oblasti. Naša vlada pripravlja posebno noto, ki bo poslana rumunski vladi radi preganjanja in izгона naših državljanov iz države, ki bi naj bila naša zaveznica.

Zapiranje in preganjanje naših ljudi na Grškem. Smo poročali o velikem protestnem zborovanju, ki se je vršilo v Bitolju proti terorju grških oblasti napram našemu življu. Z zapiranjem in preganjanjem naših ljudi na Grškem se obširno bavi naše časopisje. Nastop naših merodajnih krogov proti grškemu nasilju je še bolj razkačil Grke. Do zadnjih dni Grki zapirajo in internirajo na stotine naših ljudi, ki ječijo po zaporih. Po zanesljivih in popolnoma verodostojnih vesteh je interniranih 2.500 seljakov. Od tega števila je pomrlo preko 200 ljudi po raznih taboriščih. Begunci, katerim se je posrečilo, da so ušli na naše ozemlje, pripovedujejo grozne reči o usodi naših ljudi na Grškem. Grški orožniki so dobili pred enim mescem od političnih oblasti nalog, da vtaknejo pod ključ vsakega, ki izjavi ter prizna, da je Srb. Naše policijske oblasti zaslišujejo te grške begunce in vlada se hoče potruditi, da prepreči barbarizem napram našim ljudem.

V smrt radi obsodbe. V Subotici se je obesil te dni 70 letni starček Mihael Kovač, ker so mu sporočili, da ga je obsodila monopolna uprava na 3 tisoč dinarjev globe ali 101 dan zapora. Kovača so zalotili finančarji na meji pri tihotapljenju tobaka.

Borza (Avala). Zürich zaključni: Beograd 9.17 in pol, Pariz 19.45, London 25.17 in četrt, Newyork 517.75, Milano 20.90, Praga 15.32 in pol, Wien 72.90, Budapest 0.00726, Berlin 123.22, Brüssel 23.52, Madrid 73.27 in pol, Amsterdam 208.12 in pol, Varšava 72.50, Bukarest 2.30 in pol, Sofija 3.32 in pol, Atene 7.07, Zagreb devize: Pariz 210 do 214, London 273.78 do 275.78, Newyork 56.143 do 56.743, Wien 7.906 do 8.006, Praga 166.53 do 168.53, Berlin 1340.90 do 1350.90, Budapest 0.0789 do 0.0799, Milano 227.05 do 229.45, Zürich 1088.16 do 1096.16, Amsterdam 2.263 do 2273.

Iz Maribora.

Gladujoča Rusija. Danes zvečer, ob 8. uri je v dvorani Zadrugne gospodarske banke predavanje: Delovanje papeža Pija XI. za krščanski Vzhod in njegova pomoč gladujoči Rusiji v letih 1922-23. Predaval bo g. dr. Grivec iz Ljubljane. Predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike. Posebnih vabil se ne bo razpošiljalo. Ker je predavanje izredno zanimivo in v korist Ciril-Metodijskemu pokretu, vas prav iskreno vabimo.

Proti volilnemu terorju. Socialni demokratje in komunisti izvršujejo po vseh obratih nepopisen teror. Da se volilne sleparije in laži socialpatrijotov primerno kaznujejo, pozivamo vse prizadete, da takoj javijo vsak posamezni slučaj terorja in volilne goljufije, ki jih izvršujejo rdeči kolovodje. Prijave naj vsebujejo natančne podatke o osebah, ki izvršujejo teror in tudi imena oseb, ki so jim rdečkarji s silo ali z lažjo izvabili podpis in glasovnice. Navedite tudi priče, obrat in dan, kdaj se je izvršilo nasilje. Poskrbeli bomo, da bodo dobili plačani Kristanovci zaslužen kazni. Vse podatke glede terorja izročite čimprej Tajništvu Slovenske ljudske stranke za mesto Maribor; Koroška cesta 1, ali pa glavnemu Tajništvu SLS v Zadrugni gospodarski banki na Aleksandrovi cesti št. 6-II.

Počasno razdeljevanje volilnih glasovnic za Delavsko zbornico. Za volilce v podjetjih, kjer ni 20 volilcev, se dobijo glasovnice za Maribor in bližnjo okolico v poslovalnici. Za delitev glasovnic je opoldne določena samo ena ura (od 12. do 13. ure) in zvečer par ur. Opoldne se vsak dan nastavi več desetih volilcev, a odpravijo jih samo po tri ali štiri. Eden edini uradnik je zaposlen pri delitvi glasovnic. Listine iščejo, iščejo, in tako ena ura kmalu mine in volilci morajo iti zopet brez glasovnic domov. To se ponavlja vsak dan. Opozarjamo na ta nedostatek v poslovalnici g. predsednika volilnega odbora, okrajnega glavarja Poljanca, da napravi red.

Zahrbtni napadi na rešilni oddelk. Nekateri slovenski listi od časa do časa napadajo požrtvovalno delujoči rešilni oddelk mariborske požarne brambe. — Razni neorientirani mladi ljudje, ki mislijo, da bodo orjunaškimi načeli rešili domovino, očitajo rešilnemu oddelku nemštvo. Radi teh nepotrebnih napadov smo primorani v imenu ogromne večine mariborskega prebivalstva tu javno povedati svoje mnenje. V rešilnem oddelku so včlanjeni Slovenci in Nemci ter pristaši vseh struj. Strogo je v tej organizaciji, kakor smo se informirali, prepovedano, da bi kdo uganjal kakoršnokoli strankarstvo ali nacionalno sovraštvo. Slovenski in nemški člani so vrlo požrtvovalni, so noč in dan vedno pripravljeni, da priskočijo trpečemu na pomoč. Informirali smo se, da je rešilni oddelk v letu 1925 nič manj nego v 1229 slučajih s svojim rešilnim avtom in rešilni četo pomagal in tako otel mnogim življenje. Mirno lah

ko zapišemo, da tako dobro organiziranega rešilnega oddelka in v sanitetnih zadevah tako izšolanega moštva menda nima v Jugoslaviji nobena slična organizacija, kakor ravno naš Maribor. Če pa kdo misli, da bo z orjunskimi načeli in nastopi nadomestil vzgledno požrtvovalnost rešilnega oddelka v Mariboru, tak se presneto moti. Z orjunškim zabavljanjem se nikomur ne more pomagati.

Na občnem zboru Društva nižjih poštah in brzojavnih uslužbencev (podružnica Maribor) je bil v nedeljo zopet izvoljen odbor, kateremu stoji na čelu kot predsednik spoštovani mož g. Miha Lahovič, občinski svetovalec v Mariboru. Njegova lista je dobila 115 glasov, a nasprotna, ki je orijentirana po Žerjav-Pivkovem kovu, pa samo — 3 glasov. Vrhim poštahin poduradnikom in uslužbencem vzorni solidarnosti čestitamo!

Stanovanjska akcija. Vsi, ki se zanimajo za to, da bi se s pomočjo javnih korporacij (občine) osnovala večja stanovanjska akcija, naj pridejo v nedeljo, 24. t. m., ob 10. uri v malo kazinsko dvorano. Vabijo se zlasti državni uradniki in drugi, ki nimajo primernih ali sploh nobenih stanovanj in ki bi želeli zase zidati stanovanjske hiše.

Telovadna akademija, ki jo priredi Orlovski odsek v Mariboru dne 31. t. m. ob 5. uri popoldne v dvorani Zadržne gospodarske banke, Aleksandrova cesta 6, obeta biti zelo zanimiva. Že po predpripravi soditi, bo to ena najlepših prireditev v letošnjem predpustu. Zato pa naj nihče ne zamudi pravočasno si priskrbiti vstopnico. V predprodaji so v knjigarni sv. Cirila, Koroška cesta 5, in pri njeni podružnici, Aleksandrova cesta 6. Cena je: sedeži po 15, 10, 8 din., stojišča po 4 din., dijaško stojišče 2 din.

Družabni in poslovljni večer. V soboto, 23. t. m. ob pol 9. uri zvečer priredi družabni klub v restavraciji Puntigam, Mlinska cesta 23, družabni in poslovljni večer onim članom naših društev, ki odhajajo k vojakom. Vabimo vse somišljenike in prijatelje društva, da se tega večera udeleže, že radi tega, ker bo to edina prireditev v pustu. Za pošteno razvedrilo je preskrbljeno.

Ljudski oder v Mariboru priredi v nedeljo, dne 24. januarja ob pol 8. uri zvečer v dvorani Zadržne gospodarske banke burko »Nebesa na zemlji«. Kdor se hoče dobro nasmejati in zabavati, naj kupi pravočasno vstopnico. Cene vstopnic: sedeži po 10, 7, 5 D, stojišče 2 D. Blagajna bo odprta eno uro pred predstavo. V odmorih igra lasten društveni orkester. Pridite!

Tovarna Dervušek namerava spojiti svojo opekarino v Lajtersbergu s dovoznim tirom z železniško progo. Od tovarne kopljejo v smeri proti severnemu vhodu lajtersberskega predora globoko in široko preseko, po kateri bo tekla železnica. Po tej progi bo Dervušek odvažal opeko ter dovažal premog in pesek. Ta projekt pozdravljamo posebno s tega stališča, ker bo potem drž. cesta od opekarne do kolodvora gotovo boljša nego je danes.

Klub koroških Slovencev ima v ponedeljek, dne 25. jan. ob 20. uri zvečer v Narodnem domu svoj izvanredni sestanek v svrhu rešitve nekaterih važnih zadev. Vabljeni so vsi v Mariboru in okolici živeči Slovenci.

Narodno gledališče. Danes, petek, 22. jan. zaprto. Sobota, 23. januarja ob 20. uri »Zlahtni meščan« ab D. Premijera. Nedelja, 24. januarja ob 20. uri »Zlahtni meščan«.

Premijera Molierovega »Zlahtnega meščana« na mariborskem odru. V soboto, 20. januarja obeta biti v našem gledališču zanimiv in zabaven gledališki večer. Uprizorila se bo velezabavna Molierova komedija »Zlahtni meščan« v režiji in naslovni vlogi ravnatelja drame g. Bratine. Izmed mnogoštevilnih Molierovih komedij je »Zlahtni meščan« eno najbolj reprezentativnih del nesmrtnega francoskega komediografa. V komediji, ki zahteva mnogo zunanega aparata, bo nastopil ves dramski ensemble, dalje solisti opere, ki nastopajo v igri kot pevci, ves moški in ženski zbor, balet in del vojaške godbe. — Za zanimivo predstavo se vstopnice lahko že rezervirajo. Telefon 382.

Nadaljni program Ljudske univerze. V petek, dne 22. t. m. bo predaval stud. phil. gospod Bratko Kreft o sodobnem ruskem gledališču. Zelo zanimivo prireditev pa obeta

Ljudska univerza za nedeljo, dne 24. januarja, ob 3. uri popoldne, se bo vršil v običajnih prostorih otroški večer. Lansko leto so prireditve te vrste lepo uspele, saj posebno v Mariboru manjka mladinskih prireditev. Upamo, da bodo tako starši kakor mladina s simpatijami pozdravili nedeljski otroški večer, zlasti ker ima mičen program. Sodelujejo: članica mariborske opere gđc. Lubejeva, ki bo pela dve Adamovičevi pesmi, dalje gledališki igralec g. Zeleznik, ki bo čital pravljice in mladinske pesmi. Mladi mariborski violinist g. Šijanec bo ob spremljevanju gđc. Zacherlove odsviral nekaj glasbenih komadov. Naposled se bodo kazale skioptične slike. V ponedeljek, dne 25. t. m. bo imel gospod inž. Kukovec tretji del predavanja o Tolstoju. Tu bo posebno očrtal Tolstojevе nazore o socialnih nazorih in označil svoje stališče napram Tolstojevi miselnosti. V petek, dne 29. januarja bo g. prof. Janko Kotnik predaval o predmetu: »Slike iz ruske revolucije«. Predavatelj, ki je delj časa bival v Rusiji, in je doživel ob revoluciji, marsikaj zanimivega.

Predprodaja vstopnic za Trgovski ples. Da pri večerini blagajni ne bode nepotrebnega navala, se vstopnice dobijo v predprodaji od petka popoldne naprej pri tvrdki J. N. Sošarič, Aleksandrova cesta in pri tvrdki Weixl.

Zveza upokojenih častnikov, voj. uradnikov in njih vdov in sirot ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 7. februarja, ob 10. uri dopoldne v »Veliki kavarni« (klubova soba). Radi volitve novega odbora in drugih prav važnih točk dnevnega reda se pričakuje mnogoštevilno prisostvo članov. Vabljeni so pa tudi drugi vojaški upokojenci, ki doslej niso včlanjeni, a imajo interes in namen stopiti v zvezo. Zadržani naj pošljejo na občni zbor svoje zastopnike.

Obrtno-nadaljevalna šola. Ker so semestralne počitnice prelozene od 23. na 30. t. m., se vrši prihodnjo soboto in nedeljo (23. in 24. t. m.) pouk.

Planinski ples. Opozarjamo, da se letos vrši planinski ples dne 1. februarja 1926, ob osmi uri zvečer pri Götzu. Ta ples je najbolj priljubljen radi neprikljone zabave in izbornih krepič ter je vsako leto prav dobro obiskan. Dobiček gre za vzdrževanje planinskih koč, potov, markacij, zlasti na severni državni meji.

Kavarna »Jadran« dnevno do 2. ure zjutraj odprta. Točijo se najboljše ljutomerska vina kakor: rulanec, rizling. Dnevno sveže domače pecivo, žganje in likerji najboljše vrste. Za obilen poset se priporoča vodstvo kavarne.

EVANGELJNIK.

Muzikalna drama v dveh dejanjih (treh slikah). Besedilo in godbo zložil Wilhelm Kienzl. Dirigent: Lojze Herzog. Režiser: Rudolf Urvalek.

Kienzl, ki je bil v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja pri Wagnerju v Bayreuthu, se je navzel njegovega duha in njegove šole, katere sled se tudi pozna v njegovem najbolj znanem delu »Evangeljniku«, katerega so prvič proizvajali v Berlinu leta 1895 in za tem nad poldrugistotih odrih vedno z velikim uspehom. Avtor »Evangeljnika« je znan kot komponist, pianist in umetniški kritik. Že leta 1877 je napisal disertacijo »O muzikalični deklamaciji«. Na Gornjem Avstrijskem se je rodil Kienzl leta 1857. Študiral je v Gradcu in na Dunaju, preživel mnogo let v raznih službah, v novem stoletju do svetovne vojne se nahačal v Gradcu, potem se pa preselil na Dunaj. »Testament«, katerega so vprizorili prvič leta 1916 je ena izmed zadnjih njegovih oper.

»Evangeljnik« je mariborsko gledališče vprizorilo kot premiero dne 19. t. m.

Snov besedila je stara, romantična. Dvoje bratov ljubilo eno in isto dekle, Marto. Ker je Ivan ne more pridobiti zase, spravi Matija v nesrečo, ki po nedolžnem trpi v ječi 20 let kot požigalec. Lepa Marta si v obupu konča življenje, nedolžni Matija pa po prestani ječi potuje kot evangelnik po svetu in naleti na svojega smrtno bolnega brata Ivana, ki Matiji izpove svoj zločin, radi katerega je Matija po nedolžnem trpel v zaporu. In zgodba se konča s

navidezno. — Za Bahunom je povzel besedo g. Ošlak, ki je v glavnem vrtel isto lajno, kot njegov predgovornik. Višek njegovih izvanjaj je bil — če bi socialisti bili danes na krmilu, pa bi bilo čisto drugače. — Stirim članom socialistične opozicije je pripisoval vse zasluge za ureditev soc. vprašanja itd. Spustil se je v obširno kritiko posameznih poglavij novega proračuna, toda njegova kritika je bila vseskozi nestvarna, podprta z izmišljenimi dokazi ter namenjena samo bolj za galerijo, kjer je govorniku kimala cela vrsta oduševljenih strankinih pristašev. Veselost je vzbujal z napadanjem ubogih radikalov, ki so se znašli v neprijetnem položaju branilcev sedanje vlade. — Svarnejši je bil tretji govornik g. Petejan, ki pa se je v glavnem bavil z občinsko avtonomijo, z volilnim redom in davčnim sistemom. — Nemec g. Pfrimer je v nemških kritiziral dragoceno upravo, ki zahteva skoro 45 odstot. vseh dohodkov.

Na kritiko opozicije sta odgovarjala poročevalca g. dr. Lipold in župan g. dr. Leskovar ter jo zavrnili s stvarnimi dokazi, ki so prej tako glasne kritike prisilili k molku. Občinski svet je prešel za tem k podrobni debati, korigiral in končnoveljavno določil sledeče postavke:

1. Splošna mestna uprava izkazuje 2.494.266 D primanjkljaja.
2. Uprava mestne imovine: Potrebščine 372.028, pokritje 289.157, primanjkljaj 82.871 D.
3. Mestna podjetja in mestne davščine: Potrebščine 330.047, pokritje 6.795.639; prebitek 6.465.592 D.
4. Občinski dolgovi 257.600, pokritje 120.692; primanjkljaj 136.692 D.
5. Ceste, ulice, trgi in sprehajališča: Potrebščine 1.905.791, pokritje 802.253.50; primanjkljaj 903.537.50 D.
6. Gasilstvo: Potrebščine 125.548, pokritje 0; primanjkljaj 125.548 D.
7. Zdravstvo: Potrebščine 486.751; pokritje 309.191, primanjkljaj 177.560.
8. Socialno skrbstvo: Potrebščine 1.253.318, pokritje 377.598; primanjkljaj 875.720 D.
9. Solstvo: Potrebščine 1.169.331, pokritje 20.801, primanjkljaj 1.148.530 D.

tem, da Matija odpusti bolnemu bratu Ivanu, ki takoj nato umre.

To pot se je dirigent g. Herzog zelo potrudil in pokazal, da je kos svoji nalogi in ovrgel vse dvome, ki so rasli in se kopičili. Žel je pohvalo od občinstva in igralcev. Kot je gotovo ta predstava v letošnji sezoni najboljše izpeljana, se je odlikoval pred vsemi g. Burja (Matija Freundhofer) s svojim prijetnim glasom. Vse hvale vredni so bili tudi g. Govorov (Ivan Freundhofer), gđc. Zamejevičeva (Magdalena), g. Oksanski (Friderik Engel), g. Urvalek (Janko). Magdalena si bo morala nekoliko izboljšati glas v visočini.

Marta ima velike težave s prehodi in z artikulacijo. Njen glas je v nekaterih legah prijeten, v drugih pa do dna zopern. Orkester je bil v dobrem stiku z odrom, režija in scenerija ugodna.

Veliko začudenje je vzbudil mesec, ki je bil prav dober, samo nekoliko preurno je prilezel do svojega cilja, dočim bi krvavo ozadje lahko nekoliko prej zažarelo. Scenerija v drugi sliki je bila prerealistična in presurova in ni odgovarjala glasbenemu občutju. Dobra je bila režija kegljaške skupine, ki se je zibala že čisto na meji najboljšega in najslabšega, nekoliko slaba pa je bila otroška skupina v drugem dejanju. V drugem dejanju bi bilo bolje za Matija, da bi ne bil tako rdečeličnega in mladega obraza in tudi za Magdaleno bi bil nežnejši obraz bolj prikladen.

Gledališče je bilo polno, občinstvo navdušeno in prevzeto. Delo je tako močno učinkovalo, da so se pri nekaterih občutljivejših damah zasvetili celo beli robci, ki so sušili solzne oči. Če bo pri operah stalo gledališče na tej višini, kot v tork zvečer, bo zaznamovalo v svojem delu velik plus.

Odlikovana sta bila ta večer s šopki g. Burja in gđc. Zamejevičeva.

LISTEK.

Mali svet naših očetov.

Roman treh delih. Spisal Antonio Fogazzaro.

Prevod iz italijanščine.

98

Vstal je in sklenil roke v nemo silo molitve. Nato je izčrpan padel na svoj sedež ter gledal bežečo pokrajino, ne da bi kaj videl. Čutil je neko zvezo med ogromnimi, v meglo zavitim Alpami, ki so nepremakljivo trdno stale na severni strani obzorja ter med trdno, nejasno mislijo, ki je prevladovala v njegovi duši. Od časa do časa ga je drdranje vlaka izrgalo iz njegove otrplosti ter mu vdahnilo misel v tesnobnem teku, tako da je njegovo začelo zopet trepetati in tolči. Nato je zaprl oči, da bi si lažje predstavljal svoj prihod domov. Takoj so vstale predstave iz srca pred oči, toda premikale so se, neprestano izpreminjevale, da jih ni mogel niti za trenutek ujeti. Bila je Luiza, ki mu je pohitela na stopnišče nasproti, bil je stric, ki je stegnil roke proti njemu na pragu dvorane, bil je doktor Aliprandi, ki mu je odprl vrata v spalnico in rekel: »Dobro, dobro.« V temni spalnici so se molče premaknile sence, bila je Marija, ki ga je gledala z vročimi očmi.

V Vercelliju, kjer se mu je zdelo, da je že tisoč milj od Torina, ga je resničnost zopet obvladala. Ko bo dospel v Lugano, po kateri poti naj gre v Orto? Po jezzeru, javno, da bi ga videli s carinarnice? In če bi ga ne pustili dalje, ker nima na potnem listu potrdila, da

PRORACUNSKA SEJA MARIBORSKEGA OBČINSKEGA SVETA.

Na 11. redni seji mariborskega občinskega sveta je obravnaval in sprejel obč. svet proračun občine za leto 1926. Seja se je pričela radi zakasnitve nekaterih obč. svetnikov zelo pozno ter je trajala do 11. ure po noči.

Poročevalec finančnega odseka je bil gospod podžupan dr. Lipold, ki je uvodoma naglašal smernice, ki so bile odločilne pri sestavi novega proračuna. Upoštevati je bilo treba novo nastale potrebe, predvsem se je moralo misliti na rešitev stanovanjskega vprašanja, ureditev socialnega skrbstva — brezposelnih, ubožnic, dnevno zavetišče — kulturno vprašanje — narodno gledališče, znanstveno, knjižnico, kulturne institucije; proračun je radi tega narastel, da izdatki daleč presegajo dohodek. Vendar je primanjkljaj samo navidezen, ker ima tudi občina svoje terjatve. Država ji na primer samo na kaldrmini dolguje okrog pet milijonov dinarjev, dalje plačuje za vojašnice predvojno najemnino itd. Ker pa od države ni tako hitro pričakovati povračilo dolga, je treba kriti primanjkljaj s posojilom. Da se vsaj nekoliko spravi v ravnotežje z rednimi dohodki, je bilo potreba uvesti nova bremena. Povišana je doklada na vino od 300 odstot. na 400 odstot. (pri litru približno 35 par) in na pivo pri hl od 50 do 60 D. Zvišani davki na vino bo vrgel 2.100.680 in na pivo 650.000 D. Drugih povišanj davkov ne bo.

Po ekspoziciji poročevalca dr. Lipolda se je pričela generalna debata, koje so se predvsem udeleževali socialisti, ki so imeli očividni namen, zavlačevati stvarno debato o samem proračunu. Posrečilo se jim je z dolgotrajnimi govori moriti občinski svet in galerijo skoro do 9. ure. Govorili so gg. Bahun, Ošlak in Petejan in od Nemcev Pfrimer.

G. Bahun je začel kar z zgodovinskim uvodom, tužno se je spominjal časov, ko je še socialistična večina gospodovala v obč. svetu ter sestavljala proračun. Novemu proračunu je očital, da je samo fiktiven, da je ravnotežje samo

10. Znanost, umetnost in prosveta: potrebščine 482.758, pokritje 30.852; primanjkljaj 451.906 D.

11. Obrt in trgovina: Potrebščine in primanjkljaj 73.200 D.

12. Vojaštvo: Potrebščine 71.738, pokritje 1.948, primanjkljaj 69.790 D.

13. Raznoterosti: Potrebščine 11.513, pokritje 12.156, prebitek 643 D.

Izredni promet izkazuje: Potrebščine 8.658.000, pokritje 4.935.100, primanjkljaj 3.726.900 D.

Redni promet izkazuje: Potrebščine 9.457.159, pokritje 9.364.023.50, primanjkljaj 63.083.50 D.

Bilanca celokupnega proračuna je: Potrebščine 18 milijonov 288.159, pokritje 14.468.123.50, tako znaša primanjkljaj 3.789.983.50 D.

Zatem je bil sprejet proračun mestnih podjetij, ki je sledeči:

1. Mestni vodovod: Potrebščine 2.664.940, pokritje 2.672.042, prebitek 7102 D.

2. Mestna klavnica: Potrebščine 2.473.085, pokritje 2.466.115, prebitek 8290 D.

3. Mestna plinarna: Potrebščine 1.308.094, pokritje 1.077.080, primanjkljaj 231.014 D.

4. Mestno električno podjetje: Potrebščine 4.145.435.05, pokritje 4.135.969.11 D, primanjkljaj 9465 D.

5. Mestni pogrebni zavod: Saldo 4948.98 D.

6. Gradbeni sklad izkazuje 6113.81 D prebitka.

Pri podrobni debati o posameznih postavkah so postali zlasti Nemci precej bojevit. Kritizirali so zlasti izdatke za kulturne ustanove, dalje stavili zahteve o nemških solah in obč. svetnik g. Glaser je končno v pristnem pohorskem narečju vzkliknil: Cez tri leta bomo na tem mestu drugače govorili.

Pred glasovanjem je poročevalec dr. Lipold stavil razne predloge finančnega odseka, ki so bili sprejeti, nakar se je vršilo glasovanje o celokupnem proračunu, ki je bil sprejet z 20 proti 8 glasovom.

Veleprazarna kave Meznarič Rado, Maribor, Glavni trg št. 21.

Novojavi: Meznarič Maribor.

Trgovci, zahtevajte ponudbe!

Telefon Interurban 171

je šel ven ali še huje, če je kak ukaz, da ga naj zapro radi zadeve zdravnika iz Pella? Boljše je, da gre preko planin. Lahko bi ga zaprli pozneje, toda ker pozna kraje, ki jih je leta 1848 prehodil na lovu, je bil skoraj prepričan, da bo došel do doma. To težko delo, da je delal in razdiral načrte, ga je nekoliko raztreslo in osvojilo njegov duh do onstran Arone, do parnika na Lago Maggiore. Izračunal je, da bo došel v Lugano sredi noči. Ali ga bo tam kdo pričakoval? In če ne bo nikogar, bodo mogoče kaj vedeli v lekarni Fontana, kamor zahajajo mnogi iz Valsolde. Če je božja volja, da bo našel v Luganu pomirljive vesti, potem lahko odloži do prihodnjega dne svojo odločitev glede poti v Orio. Sklenil je torej, da do Lugana ne bo delal nikakih načrtov. Goreče je prosil Boga, da bi mu naklonil kakih ugodnih vesti. Nebo je bilo pokrito, gorovja so imela že neko žalostno jesensko barvo, nad jezerom je ležala lahna meglica, zvonovi v Meini so zvonili. Na parniku ni bilo še nikogar, in Francu je v srcu zamrla molitev pod to težečo žalostjo, njegove oči so blodile za jato belih galebov, ki so leteli tja daleč nad vode Lavena, proti skriti deželi, kjer je bila njegova duša.

Dospel je v Magadino, ko je bilo sedem proč, šel je peš na goro Ceneri, po stezi, ki pelje preko Cantomiere, v Bironicu je vzel voz in po polnoči došel v Lugano. Izstopil je na trgu poleg kavarne Terreni. Kavarna je bila zaprta, trg prazen, temen. Vse je molčalo, celo jezero, katerega lahno valovanje je videl v senci. Franco je počakal nekaj trenutkov na obrežju. Upal je, da ga kdo pričakuje in se bo prikazal od kake strani. Valsolde ni mogel videti, ker je bila skrita za goro Bré. Toda to je ista voda, v kateri odseva Oriá in ki počiva v pristanišču njegove hiše. Njegovo srce se je nekoliko razširilo v čustvo miru, zdelo se mu je, da se je vrnil v svojo družino. Nikakega človeškega glasu ni bilo, govorilo mu je temno, ogromno pogorje, predvsem vrh Caprino in Zozza d'i Ment, ki gledata na Orio. Nežno mu je govorilo in mu vzbujalo prijetno čustvo. Devetnajst ur je minilo, odkar je bila oddana brzojavka. Najhuje je mogoče že minilo.

Ker se ni nihče prikazal, je šel proti lekarni Fontana ter pozvonil. Že dolgo je poznal tega predobrega, dobrosrčnega poštenjaka, gospoda Carla Fontano, ki je tudi zginil s svetom naših očetov. Gospod Carlo je prišel k oknu in se zelo začudil, ko je zagledal Franca. Nikakih vesti ni imel iz Valsolde. Bil je dva dni v Tesseretu, vrnil se je šele pred par urami in ne več ničesar. Njegov pomočnik, gospod Benedetto, je pred par urami odšel v Bellinzono. Franco se je zahvalil ter šel proti vili Ciani. Odločil se je, da gre takoj v Orio.

Izbiral je med dvema potoma: lahko bi šel iz Pregassone po švicarskem pobočju Boglie do Alpe della Bolla, potem preko Pian Biscagna in skozi veliki bukov gozd. Prišel bi ven na vrhu lombardskega pobočja, pri bukvi Matere božje, ter šel nato navzdol v Gornji Albogasio in v Orio. Lahko bi pa vzel položno pot ob jezeru do Gandrie, od tu bi pa šel po slabi in nevarni stezi, ki od Gandrie, zadnje švicarske vasice, prereže zelo strmo pobočje, prestopi mejo kakih sto metrov nad jezerom ter pelje do planinske kočice Oriá. Nato navzdol do prepadov Val Malghera, od tu navzgor do planinske kočice Roöch, kjer se združi s kamenito potjo, ki pelje čez Niscioree in končno navzdol v Orio. Prva pot je bila mnogo daljša in bolj utrudljiva; toda na njej bi se lažje izognil na meji čuječnosti stražnikov. Ko je odšel od lekarne Fontana, se je Franco odločil za to pot. Toda, ko je došel v Cassarago, kjer se cepita poti v Pregassone in v Gandrio, ko je zagledal tako blizu vrh Castagnota in pomislil, da pride s Castagnota v Gandrio

prej kot v pol uri in iz Gandrie v Orio v poldrugi uri, mu je bila neznosna misel, da bi šel na Boglio ter hodil sedem ali osem ur.

Ko bi šel z Boglie, bi bil prišel, ko bi bil že dan. To bi bilo glede varnosti zelo tvegano. Odločno je podvzel pot čez Castagnolo in Gandrio. Nebo je bilo čezinčez pokrito s temnimi oblaki. Ko je šel pod velikimi kostanji, kjer je peljala steza po Castagnoli, ni videl koraka pred seboj. Toda kako bi bilo šele v velikem gozdu Boglie, če bi šel po oni poti? Tako je bilo v Castagnoli, še slabše pa v labirintu stezic Gandrie. Ko je Franco blodil nekaj časa semintja, je došel končno do stezice na meji. Tu se je ustavil, da bi si odpočil. Ob misli, da se izpostavi v tej gosti temi nevarnostim težavne steze, nevarnosti, da sreča avstrijske straže, in končno ob oni tesnobni misli, ko bo stopil v hišo, staval prva vprašanja, slišal prve odgovore, je povzdignil duha k Bogu, zbral vse svoje misli v trden sklep, da bo močen in miren.

(Dalje prihodnjic).

Učitelj v šoli maje z glavo
»Saj kašljate kakor za stavo!«
Svetujem vam vsem od kraja
Naj vam mati skuha »BUDDHA« čaja!

Pouk posameznikov v strojepisju, stenografiji, trg. računstvu, knjigovodstvu z bilanco, korespondenciji, slov. in nemškem jeziku. Začetek dnevno. Samo praktično, temeljito, lahko umljivo. M. Kovač, Maribor, Krekova ulica 6. 34 3-1

Vino prodaste staro ali novo, ako pošljete takoj vzorec in zadnjo ceno postavno kolodvor na skladišče ljutomerskih vin, Zagreb, Prilaz 35. 607

Najbolje in najvarneje naložite svoj denar pri
OKRAJNI POSOJILNICI V LJUTOMERU

ki obrestuje hranilne vloge navadne po 6%, večje in vezane po dogovoru tudi višje. Sprejema hranilne knjige drugih denarnih zavodov kot gotovino ter izvršuje vsa navedena. — Tekoči računi.

Staro umetno zobovje

se kupuje v hotelu »Črni orek«, soba št. 12, dne 25., 26. in 27. januarja t. l., od 9. do 12. in od 15. do 18. ure.

Širite „Našo Stražo“!

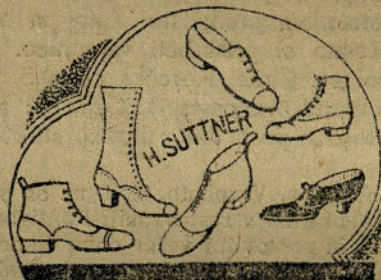
Pozor ženini in neveste!

V manufakturno trgovino

MARTIN SUMER, KONJICE

je dospela velika množina vsakovrstnega modnega šofa, črnega in modrega sukna za moške obleke, finega volnenega blaga v vseh barvah za ženske obleke, venci, šopki, svilene rute, svilene predpasnike ter sploh vse blago kar se pri hišnem gospodarstvu rabi, po jako nizkih cenah.

Neuničljivo obuvalo

je Suttnerjevo obuvalo, vsak čevlji pristoja kot umerjen. Izdelano le iz dobrega usnja, upogljivo, elegantno, moderno in trajno. Velika izbira moških in ženskih čevljev, polučne ljeve in sandale. V velikem ilustrovanem divot ceniku svetovne trgovine H. Suttner v Ljubljani št. 678 boste našli mnogo praktičnih potrebščin, ki Vas bodo zanimali. Dajte ga brezplačno. Naročila brez vsakega rizika, ker Vam se neplača nič, če ne boste zadovoljni.

Pozor! Zaročenci! Pozor!

Priporočam Vam svojo veliko zalogo poročnih prstanov v zlatu, srebru in dublé po brezkonkurenčnih cenah.

F. KNESER, MARIBOR,
preje A. Kiffmann

Aleksandrova cesta 27,
pri kolodvoru.

Priporočam Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za poljske križe

(esndroy) eopod ealostvry ofiez isouru is Da ustreže ljudem, jih je oskrbela Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po sledečih cenah: 65 cm veliki po 550 din., 75 cm veliki po 600 din., 80 cm veliki po 700 in 800 din., 90 cm veliki po 800 din., 100 cm veliki po 950 din. in po 1280 din., 120 cm veliki po 1700 din.

Stenski križi

z leseno podobo (korpusom) stanejo: Velikost 20 cm po 42 in 77 din., 25 cm po 55 in 90 din., 30 cm po 77 in 100 din., 35 cm po 96 in 115 din., 40 cm po 140 din.

Stenski križi

s kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih po 4, 12, 18 in 24 din.

Stoječi križi

s kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 din. Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se toplo priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje, iste kupi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Edino najboljši

šivalni stroji in kolesa so le

Josip Petelinc-a
Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

znamke **Gritzner, Phönix in Adler**

za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo.

Istotam najboljši švicarski pletilni stroji znamke »Dubied.«

Pouk v vezenju in kranju brezplačen.

Telefon 913

Večletna garancija.

Delavnica na razpolago.

All sem že obnovil naročnino

?

?